

17 Νοεμβρίου 2021

Σχόλια στη διαβούλευση του σχεδίου νόμου Αναπτυξιακός Νόμος- Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη

Το κείμενο παρουσιάζει τα σχόλια που κατέθεσε η δεξαμενή σκέψης Green Tank στη δημόσια διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου «Αναπτυξιακός Νόμος- Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη».

Μέρος Α- ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ – ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ (άρθρα 1-28)

Η ευρωπαϊκή πολιτική αναγνωρίζει ότι απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία της ενεργειακής μετάβασης είναι η εμπλοκή της κοινωνίας σε αυτή. Για να επιτευχθεί αυτό καθώς και για τη διάχυση των ωφελειών της ενεργειακής μετάβασης στις τοπικές κοινωνίες, βασικό εργαλείο αποτελούν οι ενεργειακές κοινότητες. Πρόκειται για συνεταιριστικά σχήματα που υπόκεινται σε διακριτή νομοθεσία (ν. 4513/2018), για τα οποία ήδη έχουν δεσμευτεί εθνικοί πόροι για την ενίσχυσή τους (πχ. Πράσινο Ταμείο). Δεν αποσαφηνίζεται, όμως, από τις διατάξεις του παρόντος με ποιον τρόπο θα ξεπεραστούν τα υφιστάμενα προβλήματα απορρόφησης των κρατικών πόρων από τις ενεργειακές κοινότητες προκειμένου να ενισχυθεί η ανάπτυξή τους. Ακόμη, δεν αποτυπώνονται διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία του δημοσίου για τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού) που λειτουργούν ή και συμμετέχουν σε ενεργειακές κοινότητες.

Ειδικότερα:

- Οι ενεργειακές κοινότητες δεν αναφέρονται ρητά στις προβλέψεις του αρ. 13 «Δικαιούχοι και εξαιρούμενοι ενισχύσεων», όπως άλλες συνεταιριστικές κατηγορίες, όπως για παράδειγμα οι αγροτικοί συνεταιρισμοί.

Πρόταση: στο αρ.13 να προστεθεί η κατηγορία των ενεργειακών κοινοτήτων στους δικαιούχους των ενισχύσεων.

- Τα έργα των ενεργειακών κοινοτήτων αφορούν ως επί τω πλείστον ανάπτυξη φωτοβολταϊκών πάρκων με στόχο την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας είτε για κάλυψη ιδίων ενεργειακών αναγκών είτε για πώληση. Παρόλο που τα φωτοβολταϊκά αποτελούν μια ανεπτυγμένη και ανταγωνιστική πλέον τεχνολογία και δεν προβλέπονται στα επενδυτικά σχέδια του Παραρτήματος Α', προτείνουμε αυτό να τροποποιηθεί για τις ενεργειακές κοινότητες κοινωφελούς σκοπού που στοχεύουν στην κάλυψη ιδίων ενεργειακών αναγκών. Ειδικά για τις λιγνιτικές περιοχές, είναι δυνατό να υπάρξουν ειδικότερες προβλέψεις στα επιμέρους καθεστώτα της Πράσινης Μετάβασης- Περιβαλλοντική Αναβάθμιση Επιχειρήσεων (Υποκεφάλαιο Β') και Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (Υποκεφάλαιο Δ').

Πρόταση: στην παρ.4 του Παραρτήματος Α να συμπεριληφθούν τα έργα των ενεργειακών κοινοτήτων κοινωφελούς σκοπού για αυτοπαραγωγή/ αυτοκατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, ώστε να αποτυπώνονται και στο αρ.5 ως υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια.

- Δεν είναι σαφές εάν οι ενεργειακές κοινότητες εντάσσονται στην κατηγορία των συνεταιρισμών για τον προσδιορισμό του ελάχιστου ύψους επενδυτικών σχεδίων.

Πρόταση: στην περ.ε στο αρ.15 να συμπεριληφθούν οι ενεργειακές κοινότητες.

ΜΕΡΟΣ Β- ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ (άρθρα 29-116)

Στο καθεστώς «Πράσινη μετάβαση- περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων» ή και στο καθεστώς «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» προτείνεται να ενταχθούν τα έργα των ενεργειακών κοινοτήτων κοινωφελούς σκοπού που στοχεύουν στην κάλυψη ιδίων ενεργειακών αναγκών, καθότι πρόκειται για έργα που έχουν αμιγώς την ίδια στόχευση με τα επιμέρους καθεστώτα. Ειδικότερα, για τις λιγνιτικές περιοχές όπως περιγράφονται στα ΕΣΔΙΜ, θα πρέπει να επιδοτηθεί το κόστος εγκατάστασης συστημάτων ηλεκτροπαραγωγής ή θέρμανσης από ΑΠΕ ή έργων εξοικονόμησης για ενεργειακές κοινότητες κοινωφελούς σκοπού που έχουν κεντρικό στόχο την κάλυψη ιδίων αναγκών. Μπορούν να εφαρμοστούν ενισχυμένα κίνητρα ανάλογα με αυτά που υφίστανται στην περίπτωση της ηλεκτροκίνησης, ώστε η απόσβεση παγίων να είναι εφικτή εντός τριετίας λαμβάνοντας φυσικά υπόψη και το ανώτατο επίπεδο ενισχύσεων μικρών επιχειρήσεων που προσδιορίζεται στον νέο περιφερειακό χάρτη (70% και για τις δύο λιγνιτικές περιφέρειες).

Και στα δύο καθεστώτα «Πράσινη μετάβαση- περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων» και «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» προτείνεται να συμπεριληφθούν στις επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων οι δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ (όπως αποτυπώνονται στην περ.9 του Παραρτήματος Β) για τα επενδυτικά σχέδια των ενεργειακών κοινοτήτων κοινωφελούς σκοπού που στοχεύουν στην κάλυψη ιδίων ενεργειακών αναγκών.

Επιπλέον προτείνεται στο καθεστώς «Νέο επιχειρείν» να συμπεριληφθούν οι ενεργειακές κοινότητες ανάμεσα στους δικαιούχους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- Στην παρ.4 του Παραρτήματος Α να συμπεριληφθούν τα έργα των ενεργειακών κοινοτήτων κοινωφελούς σκοπού για αυτοπαραγωγή/ αυτοκατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, βάσει της προαναφερθείσας τεκμηρίωσης.
- Στην παρ.4 του Παραρτήματος Α στα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια περιλαμβάνονται τα έργα συστημάτων τηλεθέρμανσης τηλεψύξης, δίχως όμως να τίθεται κάποια ρήτρα για την

ενίσχυσή τους που να κατοχυρώνει ότι συμβαδίζουν με τους εθνικούς και ευρωπαϊκούς ενεργειακούς και κλιματικούς στόχους για μείωση εκπομπών και κλιματική ουδετερότητα.

Πρόταση: να ενισχύονται τα έργα τηλεθέρμανσης- τηλεψύξης υπό την προϋπόθεση ότι η ενέργεια παράγεται από ανανεώσιμες πηγές και αυτά είναι συμβατά με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό για τις βιώσιμες επενδύσεις (EE) 2020/852 και τις σχετικές κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.

- Στην παρ. 1 «Επενδυτικές δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜμΕ» του Παραρτήματος Β δεν είναι σαφές για ποιο λόγο δεν περιλαμβάνονται στους δικαιούχους και ΚοινΣΕΠ, συνεταιρισμοί, ενεργειακές κοινότητες με τα χαρακτηριστικά των ΜμΕ.
- Στην παρ.2 «Δαπάνες εκκίνησης για νεοσύστατες και υπό ίδρυση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις» του Παραρτήματος Β προτείνεται να συμπεριληφθούν με σαφήνεια οι ενεργειακές κοινότητες κοινωφελούς χαρακτήρα, ώστε να τύχουν ενίσχυσης βάσει των προβλεπόμενων στον ΓΑΚ.